

Bir Lisan Bir Çok İnsan

– Sami Biber · 11 Nisan 2021

Atalarımız 'Bir lisan , bir insan' demişler ya, rahmetli babam da çok uğraştı bizim bir lisan öğrenmemiz için. Gerçi Lise yıllarında İngilizce dersinden en aşağı sekiz alıyordum ama yine de İngilizcem 'çat-pat' düzeyinden öte gidemedi. Bir lisan öğrenmenin ne kadar önemli olduğunu ise hayatın içinde yaşadıkça öğrendim.

Yaz tatillerinde Bakırköy Postanesinin önünde kartpostal sattığım yıllardı. Bir gün bir turist geldi yanıma.

-How can I go Ataköy. (Ataköy'e nasıl gidebilirim)

-I dont know sir (Bilmiyorum bayım)

Aslında biliyorum nasıl gidileceğini ama o çat pat İngilizceyle uğraşmak istemedim. Adamcağız çekip giderken bizim Rahmetli İbo merakla sordu.

-Ne dedi ne dedi?

-Ataköye nasıl gidebilirim dedi. Ben de bilmiyorum dedim.

-Yav ben biliyorum. Tarif edebilirim.

-İyi de sen İngilizce biliyor musun?

-Yok bilmiyorum ama sen bana söylersin bene de onlara anlatırım.

-İyi o zaman adamın arkasından yetiş ve önce Excuse me sir de. (Afedersiniz bayım)

İbo hemen koştu ve turisti durdurdu.

-Öküz mü sör?

Adam acayip acayip bakarken İbo bana döndü.

-Sonra ne diyeceğim?

-Ataköy in this side (Ataköy bu tarafta) de ve elinle hangi taraftaysa göster.

- Ataköy in ofsayt...(eliyle gösterdi Ataköy tarafını)

Turist kolunu sıkı sıkı tutarak bağırarak İbo'ya dehşetle bakarken bana sordu?

-İs he mad (Bu bir deli midir)

Cevap verdim:

-Be sure that (Hiç şüpheniz olmasın)

Bu sefer İbo sordu:

-Ne dedi la?

-Senin çok şeker bir insan olduğunu söyledi. Ben de öyledir dedim.

Zavallı turist adeta kaçarak uzaklaşırken İbo da bir insana yardım etmiş olmanın büyük mutluluğunu yaşamaktaydı.

Ertesi sene yine yaz tatilinde bu sefer sırf İngilizcemi ilerletme amaçlı olarak Kapalıçarşı'da bir arkadaşımın babasının dükkanında çalışmaya başladım. Ama sabah başlayan bu iş hayatım ancak öğleye kadar sürdü. Neden mi? Lisan yüzünden efendim, Lisan yüzünden.

Dükkanın önünde, gelen geçen turistlere bağıyorum.'Heeey Mister. Would you like to buy a coat?' (Bir palto almak ister miydiniz?) Ağustosun o sıcağında kim ne yapsın kuzu postundan yapılmış paltoyu. Ayaklarıma kara sular indi yorgunluktan ama ben hâla bağıyorum. ' Hey Mister would you like to buy a coat?'

Artık yorgunluktan neredeyse düşmek üzereydim ki yapıştım bir vatandaşın koluna.

-Hey mister. Would you like to buy a coat?

-Yav gardaşım salak mısın? Manyak mısın? Yoksa kafa bulacak adam mı arıyon? Hadi beni turist sandın da bu yanımda, elinden tuttuğum sünnet çocuğunu da mı görmüyon?

Kendimi o kadar İngilizceye kaptırmışım ki, cevap verdim:

-I am Sorry sir. I didn't see your child (Üzgünüm bayım. Çocuğunuzu görmedim)

-Anaaa lan elalemin gavuru gelmiş bizim Kapalıçarşıda satıcılık yapıyo.

Gavur yerine konmak çok ağırıma gitmişti. Hemen işi gücü bırakıp pazarlamacılık hayatımın bu ilk girişimine son verdim.

Lise yıllarında değerli hocamız Asuman Hanım İngilizce Dersinde iyi yetişelim diye canımıza okuyordu. Yeni bir konuya başlayacağımızda o konunun yeni ve bilinmeyen kelimelerini tahtaya yazar, sonra da bizim o kelimelerin ne anlama geldiğini sözlüklerin de yardımıyla defterimize İngilizce olarak yazmamızı

isterdi.O gün konumuz sebze ve meyvelerdi. Ayrıca bu sebze ve meyvelerin nerelerde yetiştirildiğini de öğrenecektik.

Tahtaya yazmaya başladı. Önce sebze ve meyve adları: Domato, Melon, Banana, Cucumber, Apple, Orange, vs.

Sonra ülke, kıta yer adları: Asia, America, Finike, Amasya, Adana vs.

Ve sorular başladı. Ama o da işin gırgırında biraz. Çünkü tam da bu derste Nuri'yi kaldırdı ayağa. Ne sorarsa sorsun I am li (Yani ben) cevap veren Nuri'yi yani.

-Stand up please Nuri? (Lütfen ayağa kalk Nuri)

Nuri bana fısıldadı.

-Ne diyo lan? Ne diyo?

-Nuri ! Kaldır kıçını diyo.

-Where is Asia (asya nerededir?)

-I am Asya (Ben Asya'yım)

Sınıf gülmekten yerlere yatıyor (Anlayanlar tabii ki)

-What is cucumber

-I am kukambır (Ben salatalık- yani hıyarım)

Artık Asuman Hanım da koyuverdi makaraları

-Sit down Mr Cucumber (Otur bay salatalık)

Garibim Nuri'nin lakabı o andan itibaren ' lord of cucumber ' (Yani salatalık lordu, Tam Türkçesi ' hıyar ağası') olarak kaldı.

Lise yıllarımdaki bu bir kaç anım birazcık komik olsa da asıl bomba Üniversite hayatımda yaşandı.

Ben üniversite yıllarımda her görüşten vatandaşla çok rahat arkadaşlık yapabiliyordum. Ülkücü, Devrimci, Akıncı adı ve görüşü ne olursa olsun konuşabiliyordum. Ülkücü Gençliğe daha yakın olmakla birlikte her görüşten oldukça fazla arkadaşım vardı. Edebiyat Fakültesi de genel olarak Ülkücü gençliğin hakimiyetinde idi.

Bir gün okula dışarıdan iki adet sarı kafa, mavi göz tip geldi. Bizim ülkücü arkadaşlardan bir kaç tanesi anında ablukaya aldı bu iki yabancı genci. Lakin bu yabancı gençler tam yabancı. İngilizce konuşuyorlar. İllevelakin bizim arkadaşlar içinde İngilizcenin i sinden anlayan yok. Tam ben olay yerine yaklaşırken Devrimcilere sempatisi olduğunu sadece benim bildiğim gizli bir solcu yanaştı o gençlere ve başladı konuşmaya.

-Where are you from? (Neredensiniz?--Hangi ülkedensiniz filan gibi bir şey)

-We are from Sweden (İsveç'teniz)

Tabii ki bizimkiler soruyor?

-Ne dedi? Ne konuştunuz?

-İsveçlilermiş onu söylediler.

-Sor bakalım neyin nesiymişler?

Solcu arkadaş sordu.

-Are you student? (öğrenci misiniz?)

-Yes

-Why did you come here? (Buraya niçin geldiniz?)

-To see the political structure in the school (Okuldaki siyasi yapıyı görmek için)

Bizimkiler merakta yine:

-Ne diyorlar, ne diyorlar?

-Öğrencilermiş. Buraların tarihi yapısını görmeye gelmişler?

-Söyle defolup gitsinler.

-Friends didn't like you (arkadaşlar sizden hoşlanmadı)

-Are they fascist? (Onlar faşist mi)

Solcu arkadaşla göz göze gelebilseydik ' sakın ha' işareti yapacaktım ama bana fırsat vermeden verdi cevabı.

-Yes they are all fascist (Evet onların hepsi faşisttir.)

'Aha da b.ku yedi bizim solcu' diye düşünüyordum ki bizimkiler sordu yine?

-Faşist maşist bir şeyler diyor. Ne dedi bu kavatlar yine?

-Ya burada faşistler var mı diye sordu. Ben de bu okulda faşist olmaz dedim.

İsveçliler gidip meydandakiler dağılınca arkadaşşa ağzıma ne geldiye döşendim artık.

-Lan oğlum manyak mısın sen? Üstelik de benim yanımda milletin gözünün içine baka baka... Senin yüzünden az kalsın kalp krizi geçiriyordum. Allah belanı versin senin.Nasıl bilirse öyle yapsın seni e mi.

-Ama var ya bu eğlenceyi hayatım boyunca unutmayacağım.

-Senin söylediklerini arkadaşlara aynen tercüme etseydim görürdün eğlenceyi. Geri zekalı salak. On yaş ihtiyarlattın beni iki saniyede.

Arkadaşım o gün bir lisanın bir kaç insana hiç de iyi şeyler yaşatmayacağını farkında değildi muhakkak. Yoksa hem kendisini tehlikeye atmaz, hem de beni heyecandan ve korkudan kalp krizi geçirecek hale sokmazdı.